

Sinteza acțiunii de documentare la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945 - 1989 („SSRML”)

Corpul de control al prim-ministrului a efectuat o acțiune de documentare la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945 - 1989 („SSRML”), în temeiul prevederilor¹ art. 1 alin. (1) lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2007 *privind unele măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului*, cu modificările și completările ulterioare și *Ordinului nr. 6/28.02.2020*, cu modificările și completările ulterioare, emis de către domnul Daniel Dragoș Tănăsioiu, Secretar de stat, Șeful Corpului de control al prim-ministrului („CCPM”).

Perioada supusă verificărilor a fost 01.01.2017 - prezent.

Ca urmare a verificărilor efectuate au rezultat, în principal, următoarele constatări:

1. SSRML nu deține o bază de date actualizată a beneficiarilor *Legii nr. 341/2004 a recunoașterii față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989*, cu modificările și completările ulterioare, și a drepturilor distribuite acestora, implicit a drepturilor de transport gratuit.

2. În anii 2005 și 2017, SSRML a achiziționat și plătit din fonduri publice, aplicații informatice specializate în gestionarea și actualizarea bazelor de date a beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, fără ca acestea să fie utilizate în fapt, fiind încălcate, astfel, prevederile art.5 alin. (1) din *Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora entitatea „are obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public”.

¹ Abrogate și înlocuite de prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 87/2020 privind organizarea și funcționarea Corpului de control al prim-ministrului, precum și pentru instituirea unor măsuri de îmbunătățire a activității acestuia*.

3. Deși a avut la dispoziție aplicațiile informatice specializate, menționate anterior, precum și date și informații transmise în baza protocoalelor de colaborare de către Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (DEPABD) și Casa Națională de Pensii Publice (CNPP), acestea nu au fost valorificate în sensul dispozițiilor art. 47 din *Hotărârea nr. 1412/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989 nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 4 alin. (2) din *Hotărârea nr. 563/2014 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945-1989*, cu modificările și completările ulterioare.

4. În scopul constituirii bazei de date a beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, conducerea SSRML a dispus, prin ordine emise în anii 2018 și 2019, inventarierea certificatelor de revoluționar tipărite, recepționate, distribuite, returnate, anulate sau aflate în stoc și a mătcilor certificatelor de revoluționar eliberate, operațiune nefinalizată până în prezent.

5. Deși instituții ale statului, cu atribuții de control asupra activității SSRML, au dispus în mod repetat măsura constituirii și actualizării bazei de date cu beneficiarii *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, entitatea controlată nu a implementat această măsură, de natură să asigure o mai bună monitorizare și control al beneficiarilor legali și a drepturilor cuvenite și acordate acestora, implicit o corectă alocare a resurselor bugetare necesare onorării acestor drepturi.

6. Necesarul de drepturi de transport gratuit pentru beneficiarii *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, nu a fost stabilit conform procedurilor operaționale, prin raportare la o bază de date actualizată, în fapt, dimensionarea anuală a necesarului făcându-se pe baza unor algoritmi proprii, care au condus, în anii 2014 - 2016, la tipărirea și plata unui număr de bilete CFR și cartele METROREX mai mare decât numărul total al beneficiarilor înregistrați, fiind încălcate astfel prevederile art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

7. Distribuirea de către SSRML a cartelelor de metrou către toți beneficiarii, indiferent de mijloacele de transport existente în localitatea de domiciliu/reședință și eliberarea nenominală a acestora, a creat condiții pentru posibile valorificări de către persoane neîndreptățite legal, fapt sesizat în repetate rânduri de către revoluționari.

8. În anul 2016, SSRML a plătit și/sau „*distribuit*” bilete CFR și cartele METROREX gratuite, sub semnătură, inclusiv către beneficiari decedați.

9. Deși instanțele de judecată au constatat, pentru foarte multe persoane, calitatea de colaborator sau de lucrător al Securității ca poliție politică, SSRML fiind informat despre aceasta, persoanele respective sunt în continuare beneficiare ale drepturilor prevăzute de *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, entitatea controlată nefinalizând demersurile de anulare a certificatelor și de retragere a titlurilor, pentru multe persoane nefiind nici măcar începute aceste demersuri.

10. Întreaga procedură privind verificarea calității de colaborator sau lucrător al Securității, pentru beneficiarii *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, este una greoaie, ce durează perioade mari de timp, fapt ce conduce la ineficiența acestui demers. Astfel, de la momentul solicitării verificării și până la primirea rezultatelor și demararea procedurii de anulare a certificatelor și de retragere a titlului de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989, au trecut, în mai multe cazuri, peste 15 ani.

11. Echipa de control a CCPM a constatat însă și cazuri în care, în aproximativ 3 ani de la solicitarea verificării, SSRML a primit rezultatele de la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) și a finalizat procedura de anulare a certificatelor și de retragere a titlului de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989. Deși pentru persoanele în cauză, procedura a fost finalizată încă din perioada 2010 - 2011, acestea figurează în continuare în baza de date a SSRML, ca beneficiari ai *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, fapt relevant pentru modul defectuos în care instituția controlată gestionează și actualizează baza de date.

12. În perioadele în care domnul Octav BJOZA, Subsecretar de stat, a exercitat atribuțiile Secretarului de stat al SSRML, Comisia² constituită conform dispozițiilor art. 49 din *HG nr. 1412/2004*, cu modificările și completările ulterioare (Comisia art. 49), nu și-a desfășurat activitatea, deși entitatea controlată a fost înștiințată despre calitatea de lucrător/colaborator al Securității ca poliție politică, pentru mai mulți beneficiari înregistrați ai *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

13. Pentru mai mulți beneficiari ai *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, despre care fusese înștiințat cu privire la calitatea de lucrător sau colaborator al Securității ca poliție politică, SSRML nu numai că nu le-a anulat

² Dovedirea implicării în activitatea fostei Securități ca poliție politică, reprezintă element de noutate pe baza căruia, SSRML prin Comisia constituită conform dispozițiilor art. 49 din *HG nr. 1412/2004*, cu modificările și completările ulterioare, demarează procedura de anulare a certificatelor de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989 și propune Președintelui României retragerea titlurilor atribuite în baza acestora.

certIFICATELE, CI LE-A ELIBERAT NOUL CERTIFICAT, CEL PENTRU LUPTĂTOR CU ROL DETERMINANT (LRD).

Prin pasivitatea, neglijența dar și dezorganizarea prezentată de-a lungul timpului de către aparatul de lucru al SSRML, manifestată prin:

- inițierea, în multe cazuri, cu întâzieri semnificative, a demersurilor privind anularea certificatelor și retragerea titlului pentru persoanele dovedite ca fiind lucrători sau colaboratori ai Securității;

- neurmărirea situației solicitărilor către Comisia parlamentară a revoluționarilor din Decembrie 1989 (CPRD 1989), implicit a soluțiilor date de aceasta;

- nefinalizarea procedurilor de anulare a certificatelor și de retragere a titlurilor și implicit a drepturilor prevăzute de *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, acordate necuvenit, prin care s-a prejudiciat grav bugetul de stat.

De asemenea, prin cele prezentate anterior, s-a creat și un prejudiciu de imagine revoluționarilor și instituției înființate special să le administreze drepturile.

14. Lista finală a persoanelor cărora le-au fost eliberate certificatele doveditoare preschimbate, în conformitate cu prevederile art. 9 din *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 467 bis din 07 iulie 2010, cuprinde o serie de „erori”, respectiv:

- persoane publicate cu alt titlu,
- persoane publicate fără certificat tipărit,
- persoane publicate, deși au fost respinse de CPRD 1989,
- persoane publicate, neavizate de CPRD 1989, nefiind propuse de SSRML pentru acordarea avizului,

- persoane publicate cu date de identificare eronate,
- persoane menționate de două ori în lista finală din Monitorul Oficial,
- persoane cărora, prin decret prezidențial, li se retrăsese titlul.

15. SSRML a emis certificat preschimbat unei persoane, al cărei certificat prezentat în vederea preschimbării nu corespunde cu datele din evidența sa.

16. Persoane care au deținut calitatea onorifică de Participant la Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, după aproape 30 de ani, au solicitat și li s-a emis certificat de Luptător Remarcat prin Fapte Deosebite.

17. SSRML a emis certificate preschimbate unor persoane condamnate în legătură cu drepturile acordate de *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, contrar prevederilor art. 3 alin. (6) din același act normativ.

18. Persoane care nu și-au preschimbat certificatul, ca urmare a retragerii cererii în cursul procedurii administrative de preschimbare, și care, în conformitate cu

prevederile art. 10 din *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, și-au pierdut calitatea deținută anterior, figurează în continuare în situația SSRML a beneficiarilor.

19. Comisiile constituite în temeiul art. 9² din *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, în scopul soluționării cererilor de eliberare a noului certificat de Luptător cu Rol Determinant, au avut o abordare diferită în raport de deciziile de admitere a contestațiilor adoptate de CPRD 1989, în contextul în care dispozițiile legale incidente nu prevăd ca SSRML, în urma reanalizării documentației, să adopte o nouă decizie, astfel cum este precizat în cazul preschimbării certificatelor³.

20. În prezent, pe rolul instanțelor de judecată sunt înregistrate 350 de dosare unde SSRML este pârât, în care se solicită acordarea calității de Luptător cu Rol Determinant.

21. Nerespectarea procedurilor legale privind aprobarea cererilor pentru preschimbarea certificatului și pentru eliberarea noului certificat de Luptător cu Rol Determinant, nerespectarea hotărârilor judecătorești care confirmau soluția inițială de respingere a cererii de către Comisia desemnată în cadrul SSRML, schimbarea nejustificată a deciziilor acestor comisii, preschimbarea unor certificate în baza unor duplicate ce nu corespund cu datele din evidențele SSRML, duplicate anulate ulterior de instanțele judecătorești, emiterea noului certificat de Luptător cu Rol Determinat, unor persoane constatate de instanțele de judecată ca lucrători sau colaboratori al Securității, ca poliție politică, deși fuse înștiințată despre aceasta, precum și neactualizarea evidenței beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la persoanele care și-au pierdut calitatea de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989, dovedesc dezorganizarea existentă la nivelul SSRML precum și încălcarea repetată a dispozițiilor legale.

22. Măsurile Curții de Conturi a României, dispuse prin Decizia nr. 4/18.07.2018 și Decizia nr. 4/1/04.12.2019, în urma misiunii de audit efectuată la SSRML în perioada 02.04.2018 - 28.06.2018, au fost implementate de entitatea controlată astfel:

- măsurile I.1, I.2, I.3, I.4 și II.2 au fost implementate;
- măsura I.5 a fost doar parțial implementată. Deși prin Instrucțiunea nr. 3 din data de 02.04.2020, a fost stabilit ca termen de finalizare a implementării acestei măsuri, data de 07.04.2020, din cele 7 recomandări formulate de auditorul public intern al SSRML, referitoare la acțiunea de inventariere aferentă anului 2017, 4 recomandări nu au fost implementate;

³ Conform art. 20 alin. (5) din HG nr. 1412/2004, cu modificările și completările ulterioare.

- măsura I.6 este în curs de implementare;
- măsura II.1 nu a fost implementată. SSRML nu a pus în executare măsura de recuperare și virare la bugetul de stat a sumelor plătite necuvenit personalului.

23. Deși prin Decizia civilă nr. 151/2019, pronunțată în dosarul 431/59/2016** de Curtea de Apel Timișoara, a fost anulat certificatul de Luptător pentru Victoria Revoluției din Decembrie 1989 - Luptător Rănit, seria LRT-O NR. 00002, emis pe numele domnului M.O., demersurile privind punerea în executare a hotărârii judecătorești nu au fost finalizate. Cazul acestuia nu a fost analizat de Comisia art. 49, nefiind emisă decizie de anulare a certificatului. Domnul M.O. figurează în continuare în evidența SSRML, ca beneficiar al *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

24. În interiorul SSRML există o stare tensionată, conflictuală, perpetuată în timp, constatată și menționată și în Raportul CCPM nr. 1272/69/10.12.2018, stare care a afectat atât activitatea și bugetul instituției, cât și imaginea publică a acesteia.

25. Nerespectarea atribuțiilor stabilite prin dispoziții legale, referitoare la obligația implementării și gestionării la nivelul instituției a unei baze de date care să cuprindă o evidență actualizată a tuturor beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, a creat o vulnerabilitate a SSRML, în sensul dependenței acesteia de o singură persoană (care actualiza și gestiona această evidență), aspect constat în perioada decembrie 2016-februarie 2017, după dispunerea măsurii arestării preventive a mai multor demnitari și funcționari din cadrul SSRML, când instituția nu a mai deținut nicio bază de date referitoare la beneficiarii legii.

26. Lipsa la nivelul SSRML a unei evidențe operative actualizate a revoluționarilor, coroborată cu o verificare superficială a documentelor transmise ulterior instituțiilor implicate în aplicarea prevederilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, a condus la înaintarea către Președintele României, în vederea emiterii decretului și publicării în Monitorul Oficial a propunerilor de atribuire a titlurilor de Luptător cu Rol Determinant, pentru persoane cărora deja li se atribuiseră titlul.

27. În anul 2019, SSRML a emis și a înmânat mai multor persoane ce dețin funcții publice, atât din România cât și de peste hotare, BREVETE însoțite de medalii prin care a fost conferit ORDINUL „Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989 - 30 ani în democrație”. Deși au formatul și conținutul identic cu al brevetelor prin care a fost conferit *Ordinul Victoria Revoluției Române din Decembrie 1989*, semnate de Președintele României, brevetele înmânate de SSRML au fost întocmite prin contrafacerea modelului prezidențial și au fost semnate de către șeful SSRML, domnul

Laurențiu Florian COCA (secretar de stat în perioada 12.11.2018 - 18.11.2019), cu încălcarea prevederilor legale.

28. Deși SSRML și-a propus să identifice cauzele ce au condus la aplicarea de amenzi judiciare, de către instanțele judecătorești, secretarilor de stat, șefi ai SSRML, conducătorul instituției domnul Laurențiu Florian COCA emițând în acest sens *Ordinul nr. 183/06.11.2019⁴ privind constituirea unei comisii de cercetare administrativă pentru stabilirea cauzelor ce au condus la aplicarea de amenzi judiciare, de către instanțele judecătorești, secretarilor de stat, șefi ai SSRML*, în data de 03.12.2019, domnul Octav BJOZA, Subsecretar de stat ce exercita atribuțiile șefului SSRML, a emis *Ordinul nr. 213 privind revocarea Ordinului nr. 183/06.11.2019*, astfel încât Comisia constituită în baza ordinului emise de domnul Laurențiu Florian COCA, și-a încetat activitatea, fără îndeplinirea scopului pentru care a fost constituită.

29. Pe lângă amenzile judiciare aplicate șefilor SSRML, instituția a fost obligată de către instanța de judecată, la plata de amenzi și despăgubiri, în valori semnificative, pentru neexecutarea hotărârilor judecătorești.

30. SSRML nu a anulat certificatele pentru 5 persoane condamnate penal în luna iunie 2018, în legătură cu drepturile beneficiarilor Legii nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, acestea beneficiind în continuare de drepturile conferite de *Legea nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, contrar prevederilor art. 3 alin. (6) din respectivul act normativ.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. d) din *Ordonanța de urgență nr. 87/2020 privind organizarea și funcționarea Corpului de control al prim-ministrului, precum și pentru instituirea unor măsuri de îmbunătățire a activității acestuia*, CCPM a formulat următoarele propuneri/recomandări cu privire la îmbunătățirea activității SSRML, în vederea analizării de către entitate și de autoritatea tutelară, în măsura în care aceste entități consideră că este necesar, să dispună măsuri în consecință:

1. Reorganizarea SSRML, în sensul redimensionării schemei de personal și ocupării posturilor, în scopul asigurării funcționalității optime a fiecărui compartiment.

2. Constituirea unei baze de date unice, complete și interactive, cu beneficiarii *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare și ai *Decretului - lege nr. 118/1990*, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

⁴ Modificat prin *Ordinul nr. 188/11.11.2019*.

în care, toate instituțiile implicate în derularea procedurilor stabilite de actele normative menționate mai sus: SSRML, CPRD 1989, CNSAS, Administrația Prezidențială, să introducă și să actualizeze date în legătură cu aceștia. Baza de date, organizată pe fiecare categorie de beneficiari legali, va fi disponibilă consultării publice.

3. Încheierea unui protocol cu CNSAS, care să prevadă înștiințarea operativă a SSRML, pe măsura pronunțării instanțelor de judecată privind calitatea de lucrător sau colaborator al Securității a persoanelor beneficiare ale *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

4. Digitalizarea dosarelor administrative ale beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare și ai *Decretului - lege nr. 118/1990*, republicat, cu modificările și completările ulterioare și publicarea acestora pe site-ul instituției.

5. Clarificarea dispoziției legale cuprinsă în art. 21³ alin. (5) din *HG nr. 1412/2004*, cu modificările și completările ulterioare, în sensul stabilirii, fără echivoc, a poziției pe care Comisia art. 9², trebuie să o adopte, după reanalizarea documentației care a stat la baza admiterii contestației adoptată de CPRD 1989.

6. Completarea cadrului legal privind determinarea altor localități în care au rezultat persoane ucise, rănite sau reținute, până la fuga dictatorului, altele decât cele prevăzute la art 1² alin. (3) *HG nr. 1412/2004*, cu modificările și completările ulterioare, prin acte normative de nivel cel puțin egal cu al actului normativ menționat mai sus.

7. Solicitarea verificării de către CNSAS, sub aspectul calității de lucrător sau colaborator al Securității, a tuturor persoanelor care începând cu anul 2018 și până în prezent, au obținut noul certificat, de *Luptător cu Rol Determinant* sau și-au preschimbat certificatul.

8. Verificarea beneficiarilor *Legii nr. 341/2004*, cu modificările și completările ulterioare, cărora li s-au eliberat duplicate ale certificatelor, în vederea confirmării calității înscrise în acestea cu datele din dosarul administrativ.

9. Stabilirea necesarului și distribuirea drepturilor de transport să se facă astfel încât să se evite/elimine posibilitatea acordării acestor drepturi unor persoane ce nu mai sunt beneficiare ale *Legii nr. 431/2004*, cu modificările și completările ulterioare.

10. Armonizarea și asanarea legislației incidente pentru evitarea paralelismelor și contradicțiilor legislative existente în prezent.

De asemenea, Nota de informare întocmită în urma verificărilor a fost transmisă și către:

- Secretariatul General al Guvernului, spre valorificare;
- Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945 - 1989, spre valorificare;
- Curtea de Conturi a României, spre informare;
- Ministerul Finanțelor Publice, spre informare;
- Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București.